

Tomislav Zajec (Zagreb, 1972.), hrvatski pjesnik, dramatičar i romanopisac.

Diplomirao dramaturgiju na Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu 2002. godine. Apsolvirao filozofiju i kroatologiju na Hrvatskim studijima. Prvo zapaženije javno djelovanje zabilježio je objavljivanjem poetskih ciklusa u časopisima *Vrijesak* i *Forum* 1995. godine, nakon što je godinu dana ranije prvi puta dobio nagradu *Goran* na Goranovom proljeću. Godine 1996. objavljuje prvu zbirku poezije; *Natanijelov dnevnik* u zborniku *U trenutku kao u divljini* s koautorima Vlatkom Grgurićem i Romanom Simićem. Osim poezije piše i romane, te drame. Do sada je tako objavio romane *Soba za razbijanje* (1998.), *Ulaz u crnu kutiju* (2001.), *Ljudožderi* (2005.) i *Lunapark* (2009.); tri zbirke poezije *Natanijelov dnevnik* (1996.), *Sjever – zlatni šut* (1996.), *Rupa njegova imena* (2000.); te knjigu drama *Odlasci* (2013.).

Kao dramatičar debitira 2000. godine predstavom *John Smith, princeza od Walesa* u režiji Dražena Ferenčine i izvedbi kazališta ZKM. Drama je potom postavljena i u Sarajevu (Akademija dramske umjetnosti & Kamerni teatar), Glasgowu (The Arches Theatre), Bradfordu (Theatre in the Mill), Varaždinu (HNK Varaždin), Bukureštu (Teatrul de Comedie) i Brailiu (Teatrul Maria Filotti). Za istu dramu dobio je i Dekanovu nagradu. Četverostruki je dobitnik nagrade za dramsko djelo Marin Držić za djela *Atentatori*, *Dorothy Gale*, *Spašeni* i *Trebalo bi prošetati psa*.

Tekst *Trebalo bi prošetati psa* prouzvoden je svega nekoliko mjeseci nakon dodjele nagrade za dramsko djelo Marin Držić u produkciji Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu, na pomoćnoj pozornici u *Zagrebačkom plesnom centru*, a u režiji Franke Perković.

Dramski tekstovi prevedeni su mu na engleski, španjolski, mađarski, poljski, slovenski i ruski jezik. Piše i za djecu i mlade.

Predaje dramsko pisanje na Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu. Živi i radi u Zagrebu.

KAZALIŠNE PRAIZVEDBE

- 2000. *John Smith, princeza od Walesa*, režija: Dražen Ferenčina, ZKM, Zagreb
- 2001. *Atentatori*, režija: Dražen Ferenčina, Teatar ITD, Zagreb
- 2003. *Svinje*, režija: Ozren Prohić, GK Joze Ivaković, Vinkovci
- 2003. *Novi Nosferatu*, režija: Kazališna radionica Gustl, Teatar ITD, Zagreb
- 2008. *Kako ste mišići?*, režija: Ana Merlin, Kazalište Merlin, Zagreb
- 2010. *Spašeni*, režija: Franke Perković, Dubrovačke ljetne igre
- 2013. *Trebalo bi prošetati psa*, režija: Franke Perković, HNK Zagreb
- 2014. *Dorothy Gale*, režija: Dora Ruždjak Podolski, RUPER/Akademija dramske umjetnosti, Zagreb

NAGRADE

- 1994. 2. nagrada *Goran* (Goranovo proljeće)
- 1996. 2. nagrada *Goran* (Goranovo proljeće)
- 1996. Hrvatska književna nagrada (Grad Karlovac)
- 1996. Rektorova nagrada (Hrvatsko sveučilište) za zbirku *Natanijelov dnevnik*.
- 1999. Dekanova nagrada (Hrvatsko sveučilište) za dramu *John Smith, princeza od Walesa*.
- 2000. Marin Držić (Ministarstvo kulture) za dramu *Atentatori*.
- 2002. 3. nagrada (Gradskog kazališta Trešnja) za dramu *Pričokrad*.
- 2006. Zlatna Žar ptica (Naj, naj, naj festival) za najbolju dramaturgiju.
- 2007. Marin Držić (Ministarstvo kulture) za dramu *Dorothy Gale*.
- 2009. Nagrada za najbolji scenarij (Solunski filmski festival) za scenarij filma *Majka asfalta*.
- 2009. Marin Držić (Ministarstvo kulture) za dramu *Spašeni*.
- 2012. Marin Držić (Ministarstvo kulture) za dramu *Trebalo bi prošetati psa*

Tomislav Zajec

ONO ŠTO NEDOSTAJE

OSOBE

MUŠKARAC, 53 godine
ŽENA, 49 godina

Mlađa žena, 42 godine
Bolničar, 28 godina

Humanitarac, 26 godina
David, 16 godina
Djevojka, 25 godina

Ikebana, 41 godina

Dječak, 6 godina

Drama je nagrađena prvom nagradom za dramsko djelo *Marin Držić* za 2014. godinu

Aerodrom, čekaonica. Putnici čekaju polazak.

Muškarac je također u čekaonici. Preko puta njega, na susjednoj klupici, sjedi Humanitarac, na krilu ima laptop, čini se udubljen u to što radi. Muškarac ga netremice promatra.

U jednom trenutku ulazi Ikebana. Ona je u radnoj odjeći spremačice, ispred sebe gura kolica s priborom za čišćenje. Ikebana dolazi do zatvorenih vrata i pokuša ih otvoriti, ali ne uspijeva. U kuti traži ključeve, ali izgleda da ne može naći pravi.

Muškarac i dalje promatra Humanitarca. A onda se ohrabruje.

MUŠKARAC (tihu): Oprostite –
Humanitarac se ne obazire.

MUŠKARAC (glasnije): Pardon.

Humanitarac ga upitno pogleda. Muškarac ga bez riječi promatra. Ikebana prestaje s pokušajima da otvori vrata pa odlazi. A onda Muškarac polagano odmahne glavom.

MUŠKARAC: Sličite na nekoga kog sam poznavao.

Humanitarac ustaje i izlazi, tek sad vidimo da u ušima ima slušalice. Muškarac ostaje gledati za njim.

MUŠKARAC: Samo to.

Žena sjedi za stolom u svojoj kuhinji. Uzima bocu viskija, ulijeva u čašu, pije. Ustaje. Nemirna je. Ne zna kud bi krenula. Odlazi do zatvorenih vrata, koja je trenutak prije bezuspješno pokušala otključati Ikebana. Kuca.

ŽENA: David –

Žena čeka. Vraća se u kuhinju. Stavlja hranu na pladanj pa ga odnosi ispred zatvorenih vrata, stavlja ga na pod.

ŽENA: Dobro. Ručak ti je pred vratima, pa kad –

Nema odgovora. Žena se vraća u kuhinju. Za radnom plohom čisti ostatke hrane. Ostavlja ih. Ponovno odlazi do zatvorenih vrata.

ŽENA: David... otvoriš? ... Molim te –

Nema odgovora. Žena pokuca još jednom.

ŽENA: Jesi gladan... imaš ručak pred vratima, juhu i ...
čujš me –

Nema odgovora. Žena se vraća za stol. Sjeda. Ponovno

otpije iz čaše. Čeka. Plače. Briše suze. Ponovno čeka. A onda zvuk ključa u bravi ulaznih vrata. Žena ustaje, osluškuje. Novi pokušaj otključavanja. Onda zvonu.

Žena odlazi do ulaznih vrata, otključava ih. Ulazi Muškarac. Promatraju se.

MUŠKARAC: Zdravo.

ŽENA: Zdravo –

Šutnja.

MUŠKARAC: Jesam ja možda –

ŽENA: Ne, ne.

Promatraju se u neugodi.

ŽENA (napokon): Nisam očekivala da ćeš doći.

MUŠKARAC: Aha.

ŽENA: Mislim, da ćeš doći... ovako.

MUŠKARAC: Kako?

Žena slegne ramenima.

ŽENA: Kao da još živiš tu. Valjda tako.

Muškarac pogleda ključ koji još uvijek drži u ruci.

MUŠKARAC: Navika, oprosti.

ŽENA: Hoćeš –

Žena se pomiče, Muškarac klimne glavom, ulazi i odlazi u kuhinju. Sa štednjaka uzima lončić kave, ulijeva u šalicu, sjeda. Pogleda Ženu.

MUŠKARAC: Kad su ti javili?

ŽENA: Jutros, rano. Čekali su jutro. Procedura.

MUŠKARAC: Da, valjda.

ŽENA: Nikad ne zovu ako se dogodi usred noći.

MUŠKARAC: Ti si... dobro?

ŽENA (naglo): Da, a ti s puta.

MUŠKARAC: Kako znaš?

Žena pokaže na njegovo odijelo, očito za put.

ŽENA: Odijelo.

Muškarac se osmjehne.

MUŠKARAC: Bio sam vani, da. Taj neki simpozij i sve što s tim ide, znaš i sama, otegne se sve, pa kad si mi se javila, mislio sam –

ŽENA: Htjela sam samo da znaš.

Muškarac je pogleda.

MUŠKARAC: Hoćeš možda da odem?

Žena slegne ramenima.

ŽENA: Zapravo –

MUŠKARAC (prekine je): Mislim, mogu.

ŽENA: U redu je, ajde, daj.

Šutnja.

Muškarac vadi mobilni, pogleda na zaslon. Žena ga promatra.

ŽENA: Gužva?

Muškarac ne odgovori, sklanja mobilni.

ŽENA: Izgledaš kao da se nešto –

MUŠKARAC (prekine je): A David je doma?

Mlada Žena sjedi ispred bijelih bolničkih vrata na kojima stoji broj 202. Čeka. Vjerojatno i za vrijeme prošle scene. U krilu drži vrećicu sa stvarima. Odjednom pokraj nje brzo prolazi Bolničar, djeluje uznemireno. Maramicom pritišće čelo na kojem ima ranu. Mlada žena ustaje.

MLADA ŽENA: Dobar dan –

Bolničar produži dalje.

MLADA ŽENA: Oprostite –

Bolničar ne zastane i izade. Mlada žena gleda za njim, a onda iznova sjeda. Pa izvadi maramicu, puše nos. Hodnikom prolazi Ikebana, u odjeći spremačice, ispred sebe gura kolica sa sredstvima za čišćenje. Zastane pokraj Mlade žene.

IKEBANA: Djeca su vam to.

MLADA ŽENA: Molim?

IKEBANA: Okrutna i zla, do kraja. Rade sve te strašne stvari.

MLADA ŽENA: Ne bih znala.

IKEBANA: Rade, rade.

Mlada žena promatra je bez riječi. Ikebana pokaže na rupčić koji Mlada žena drži u ruci.

IKEBANA: Slobodno?

Ikebana pruži kantu za smeće. Mlada je žena promatra, pa nakon trenutka ili dva baca rupčić u koš.

IKEBANA: Hvala.

Ikebana zuri u Mladu ženu, kojoj je očito neugodno. Bolničar se vraća i prilazi Mladoj ženi, koja iznova ustaje. Ikebana polagano izlazi.

BOLNIČAR: A vi ste –

MLADA ŽENA: Molim? (Mlada žena shvati pitanje.) A to, da. Ja sam ... rodbina, rod –

Bolničar je zburjeno promatra.

MLADA ŽENA: Ja sam kći.

Bolničar klimne glavom.

MLADA ŽENA: Nisam htjela ulaziti sama, pa sam –

BOLNIČAR: Od gospode.

MLADA ŽENA: Da. Od gospode.

Mlada žena pokaže na vrećicu.

MLADA ŽENA: Donijela sam... ovo, tu.

Bolničar je promatra.

MLADA ŽENA: Mislim, to je odjeća koju sam ... Valjda će joj...

BOLNIČAR: Sigurno bude.

MLADA ŽENA: Mislite?

Bolničar klimne glavom.

MLADA ŽENA: Kako znate? Niste ni –

Bolničar nevoljko uzima vrećicu, baci pogled.

MLADA ŽENA: Nisam bila sigurna.

BOLNIČAR: (s većim uvjerenjem): Bude, gospodo.

MLADA ŽENA: Onda dobro.

BOLNIČAR: Hoćete ući?

Mlada žena promatra ga bez riječi. Žena sjedne pokraj Muškarca, za kuhinjski stol. Promatra ga, otpije gutljaj viskija iz čaše.

ŽENA: Zaključano je.

MUŠKARAC: Da ja probam?

Žena slegne ramenima. Muškarac ustaje od stola i odlazi do vrata na koja je Žena prije kucala. Žena ustaje za njim.

ŽENA: Čekaj –

Žena odlazi i uzima pladanj s hranom koji je ostao na podu. Odmiče se od vrata, čitavo vrijeme držeći pladanj u rukama.

ŽENA: Sad daj.

Muškarac se naslanja na vrata. Kuca.

MUŠKARAC: David –

Nema odgovora.

MUŠKARAC: Hajde, otvori vrata. Tata je, otvori!

Muškarac pogleda Ženu.

MUŠKARAC (Ženi): Od kad on tako?

Žena slegne ramenima. Muškarac se ponovno nasloni na vrata.

MUŠKARAC: Čuješ me, David? ... Ovo je... otvori, čuješ?

Nema odgovora. Muškarac se odmiče, Žena pladanj iznova spušta pred zatvorena vrata. Oboje se vraćaju za stol. Sjedaju. Šute. A onda nakon nekog vremena.

ŽENA: I tako, da.

MUŠKARAC: Što?

ŽENA: Stvarno si dao sve od sebe.

Muškarac je razdraženo pogleda.

MUŠKARAC: A što ti misliš, onda?

ŽENA: Ne mislim ništa. (Zastane, pa odjednom potpuno iskreno.) Uopće, zbilja. Ne mislim dalje od ovog danas.

MUŠKARAC: I kako ti to ide?

ŽENA: Dobro, odlično. (Naglo.) Što je s tobom?

Mlada žena i Bolničar su u sobi, ispred kreveta na kojem leži mrtva starica, pokrivena do brade. Bolničar gazom pritišće ogrebotinu na glavi. Šute.

BOLNIČAR (oprezno): Zavezali su je za drvo, preko puta bolnice. I gađali kamenjem. Lajala je, tako sam ja čuo.

A onda, kad sam došao, imali su još jednu metu.

Šutnja.

MLAĐA ŽENA: Ide vam krv.

Mlada žena pokaže na njegovu glavu.

BOLNIČAR: Znam, da.

Bolničar uzima novu gazu i pritišće je na ranu.

MLAĐA ŽENA: Srećom pa ste –

BOLNIČAR: Što?

MLAĐA ŽENA: Bolničar.

Bolničar se osmjehne.

BOLNIČAR: A to, da.

MLAĐA ŽENA: Jako su vas.

BOLNIČAR: Ma, djeca. Znaju biti okrutna.

MLAĐA ŽENA: To sam već čula, danas.

Bolničar je pogleda.

MLAĐA ŽENA: Od vaše čistačice.

BOLNIČAR: Aha. Ona –

MLAĐA ŽENA (prekine ga): Ona je vjerojatno mislila na nešto drugo.

Bolničar je pogleda.

BOLNIČAR: Znete, normalno je da se ovako osjećate.

Mlada žena ga pogleda.

BOLNIČAR: Mislim, kad osoba premine, kad je više nema, to uvijek bude neka vrsta... iznenađenja. Normalno je da ste potreseni.

MLAĐA ŽENA: A ako nisam, to onda nije –

BOLNIČAR: Što?

MLAĐA ŽENA: Normalno.

Šutnja. Bolničar ne zna što bi rekao. Mlada žena podiže vrećicu.

MLAĐA ŽENA: Gdje da stavim?

Bolničar pruži ruku, Mlada žena pruži mu vrećicu. Žena i Muškarac su i dalje za stolom. On pali cigaretu.

ŽENA: Daj meni.

Muškarac joj dodaje kutiju. Ona pali cigaretu. Muškarac je promatra.

ŽENA: Što? Neću nikad prestat, pa makar krepala.

MUŠKARAC: Nisam ni mislio da –

ŽENA: Onda?

Bolničar stoji s vrećicom u rukama, ne zna gdje bi je odložio. Mlada žena ga promatra.

MLAĐA ŽENA: Vidim je prvi puta nakon trideset i devet godina, ali dok sam dolazila, svejedno sam mislila da ću je prepoznati. I evo... ništa. I znate što je čudno, jedino sjećanje koje sam imala... sada, ovdje, ovako, pred njom... odjednom ni toga više nema.

Žena i Muškarac i dalje su za stolom.

ŽENA: Mislim, možda kad bi mu ti napokon rekao nešto. Kroz vrata, to čeka. Nešto drugo, nešto s nekim smislom... Svaki sin zapravo samo to čeka. Da mu otac nešto kaže.

MUŠKARAC: Nemoj opet, molim te.

Šutnja. Žena neće popustiti.

ŽENA: Pa kad nisi –

MUŠKARAC: Nisam jer nemam što.

ŽENA: Nemaš što... Da.

Promatraju se, a onda Žena naglo ustaje, prilazi vratima.

ŽENA: David, a hoćeš možda tost, što kažeš?

Žena odlazi do tosteru i u njega stavlja dvije šnite kruha.

ŽENA: Kupila sam toster. Toster. Od inoksa. Žene to obično rade kad se pokušavaju sabrati.

MUŠKARAC: Onda peku tost?

ŽENA: Ha, ha. Kupuju.

Muškarac je promatra bez riječi.

ŽENA: Reci –

MUŠKARAC: Ti si pila, danas?

ŽENA: Da, kad me već pitaš. Jesam.

Muškarac ne kaže ništa.

ŽENA: A to je neki problem?

Žena uzima bocu i dvije čaše. Toči im viski. Prilazi Muškarcu i pruža mu čašu.

ŽENA: Onda –

Muškarac podiže čašu.

MUŠKARAC: Ajde.

Muškarac i Žena se kucnu čašama, piju. U tom trenutku oba tosta odjednom izlete iz tosteru, visoko u zrak, gotovo do stropa, pa padnu negdje na kuhinjski ormarić. Žena se istog trenutka počne smijati, tako da zapravo nismo sigurni smije li se ili plače.

ŽENA: Isuse... oprost... to je... mislila sam... Bože moj... oprost –

Žena se napokon smiruje. Muškarac je promatra.

ŽENA (mirno): Bio je grozno skup, pa valjda misli da mora biti ambiciozan.

Muškarac ne reagira na njezin pokušaj šale. Mlada žena i Bolničar su u sobi.

MLAĐA ŽENA: Možda nisam trebala doći. Danas se sve to ionako može telefonom.

BOLNIČAR: Možda –

Mlada žena ga pogleda.

BOLNIČAR (nesigurno): Možda ste došli da je prepoznate.

Nakon toliko godina –

MLAĐA ŽENA: Mislite da sam bešćutna?

BOLNIČAR: Ja sam samo –

MLAĐA ŽENA (prekine ga): Vaša čistačica to misli.

Šutnja.

MLAĐA ŽENA: A što biste vi na mojem mjestu?

BOLNIČAR: Oprostite, ja –

MLAĐA ŽENA: Da.

BOLNIČAR: Ne znam koje je to mjesto.

MLAĐA ŽENA: Ne znate.

Šutnja.

MLAĐA ŽENA: Kad smo saznale da je ovdje, i da je bolesna, odlučile smo da nećemo doći. Sestra i ja. Jednostavno smo tako odlučile, nećemo doći. I evo vam sad priče za kantu.

BOLNIČAR: Mi nemamo kantu.

MLAĐA ŽENA: A tako. Vi nemate kantu. Razumijem, da.

BOLNIČAR: Da.

MLAĐA ŽENA: A uvijek ste ovako doslovni?

Bolničar se odjednom hvata za naslon kreveta i sjeda.

MLAĐA ŽENA: Dobro ste?

Bolničar naglo ustaje, shvativši gdje je sjeo.

BOLNIČAR: Oprostite, malo mi se –

MLAĐA ŽENA: Sjedite samo. Ne vjerujem da će joj previše smetati.

Bolničar iznova sjeda, Mlada žena ga promatra pa odlazi do umivaonika, natoči čašu vode i donosi mu je. Žena je u međuvremenu napravila tost i ostavila ga ispred vrata, pa se vratila za stol, pokraj muškarcu. I oni piju. Viski.

ŽENA: Ne smeta mi.

Šutnja.

ŽENA: Imaš tu još neke stvari, slobodno se presvući.

MUŠKARAC: Ovo mi je –

ŽENA: Znam, da. Hoćeš da ti usput operem?

MUŠKARAC: Ne –

Šutnja.

MUŠKARAC: Ne.

Muškarac ustaje i izlazi. Žena gleda za njim, a onda spazi njegov mobitel na stolu. Naglo ga uzima i na brzinu provjerava pozive i poruke.

ŽENA (*ne skidajući pogled sa zaslona*): Našao?

MUŠKARAC (*izvan scene*): Jesam, da.

ŽENA: Dobro, onda.

Muškarac se vraća, u nešto ležernijem puloveru. Žena naglo ispušta njegov mobitel, ali on je opazio što je radila i Žena je toga svjesna.

MUŠKARAC: A ovo –

ŽENA (*prekine ga*): Je bilo potpuno nepotrebno. Imaš pravo, da.

Muškarac je promatra.

ŽENA: Oprost.

Bolničar i dalje sjedi na samom rubu kreveta. Mlada žena prilično uzrujano obilazi po sobi, otvara ladice, pretražuje ormare, zaviruje po stvarima mrtve starice. Vjerojatno i za vrijeme prošle scene. Započela je opreznije i polađano, a sad je u punom zamahu. Bolničar je čitavo vrijeme promatra.

MLADA ŽENA: Ničega, zar ne... nikakav papirić, poruka, cedulja... ništa.

Bolničar ne zna što bi rekao. Mlada žena napokon odustaje.

MLADA ŽENA: Izgleda da je 39 godina premalo. Možda da je još jednom toliko... 78, možda bi onda, zar ne? Možda bi onda nečega bilo.

Muškarac je ponovno za stolom. Žena ulijeva viški u čašu, upitno pogleda Muškarca. On odmahne glavom. Ona spušta bocu, uzima čašu, pije.

MUŠKARAC: A kako si ti?

Žena ga promatra, pa slegne ramenima.

MUŠKARAC: Mislim, s obzirom na sve. Ovo. Danas.

ŽENA: Dobro sam, stvarno.

MUŠKARAC: Sigurno?

Žena klimne glavom, vraća se za stol.

MUŠKARAC: A mi?

Žena ga pogleda bez riječi.

MUŠKARAC: Mislim, već si promijenila bravu, kao da sam

–

ŽENA: Što.

MUŠKARAC: Neprijatelj.

ŽENA: Ti tako sebe vidiš?

MUŠKARAC: Ajde, molim te, nemoj me psihoanalizirati.

ŽENA: A to radim?

MUŠKARAC: Upravo. Imaš taj neki –

ŽENA: Taj neki. Imam.

MUŠKARAC: – da okreneš sve što sam –

ŽENA: Oprost, ali rekao si neprijatelj, ti si to rekao –

MUŠKARAC: Da, jesam.

ŽENA: Onda?

MUŠKARAC: Kad se ti ponašao kao da –

ŽENA: Kako se ja to –

MUŠKARAC: – da je sve ovo bila moja ideja.

ŽENA: A kad sam ja to rekla?

MUŠKARAC: Kao da sam došao –

ŽENA: Ja zbilja ne znam zašto si ti došao.

MUŠKARAC: Ne znaš, je li?

ŽENA: Ne znam, stvarno ne znam. Gledam te i ne znam.

Pokušavam shvatiti, ali ne mogu.

MUŠKARAC (*podjednako uzrujano*): Ne možeš, da.

ŽENA: Ne, jer ni jedna stvar koju si mi rekao ne pomaže.

A s njim se ponašao kao da ne postoji, kao da ga nema iza onih vrata, kao da želiš da ga nema.

MUŠKARAC: I ti zbilja ne vidiš što sad radiš?

ŽENA (*više se ne može kontrolirati*): Što ja radim? Ja tebi?

Pa dobro, jel' ti mene vidiš? Jel' vidiš da se zubima držim za ovo danas? Za sve ovo, što hoćeš ti od mene?

MUŠKARAC: Samo da mi napokon kažeš –

ŽENA: Što još hoćeš da ti kažem?

MUŠKARAC (*vikne*): Ali nisi mi rekla ništa!

Žena slegne ramenima, odjednom mirna.

ŽENA: Možda se ništa i nema za reći.

Žena sjeda. Muškarac je promatra. Oboje se smiruju.

MUŠKARAC: Gle, samo sam došao ako ti nešto treba –
Žena šuti.

MUŠKARAC: Ne znam, što. Pomoći.

ŽENA: Lijepo od tebe.

Muškarac rezignirano odmahne glavom.

ŽENA: Ne, zbilja. Lijepo od tebe.

Bolničar sjedi na krevetu, Mlada žena stoji nedaleko od njege i promatra ga.

MLADA ŽENA: Oprostite –

Bolničar klimne glavom.

MLADA ŽENA: Inače... nisam ovakva.

BOLNIČAR: U redu je.

MLADA ŽENA: Tipičan psihološki obrazac. To mi je profesija, tako znam.

BOLNIČAR: Kakav točno.

MLADA ŽENA: Grizem da me se ne ugrize.

BOLNIČAR: Samo, ja vas –

MLADA ŽENA: Što?

BOLNIČAR: Ne mislim gristi.

Mlada žena se osmjehne.

MLADA ŽENA: Pošteno.

Šutnja.

MLADA ŽENA: A vi već dugo radite tu?

Bolničar slegne ramenima.

MLADA ŽENA: Recite mi nešto o njoj... Bilo što.

Bolničar razmišlja trenutak ili dva. Zatim.

BOLNIČAR: Igrala je šah.

MLADA ŽENA: Isti obrazac, ne?

Bolničar klimne glavom.

MLADA ŽENA: Igrala je s vama?

BOLNIČAR: Ponekad.

MLADA ŽENA: Bila je dobra?

BOLNIČAR: Stalno je govorila, kod šaha je najteže igrati ga.

MLADA ŽENA: Bila je senilna?

Bolničar odmahne glavom.

BOLNIČAR: Voljela je biti u pravu.

MLADA ŽENA: To nam je u obitelji, znači.

Oboje se osmjehnu.

BOLNIČAR: Oprostite, možete trenutak ostati sami?

Mlada žena klimne glavom. Bolničar zastane, pa izlazi, ona ostane sama.

MLADA ŽENA: Mogu. Kako ne.

Mlada žena sjeda na krevet, sasvim do nogu mrtve starice. A onda se još malo pomakne i pogleda je.

MLADA ŽENA: Oprost, ali ja nisam toliko obzirna. Meni treba više mjesta.

Za to vrijeme Bolničar odlazi na drugu stranu. Ulica, ispred izloga s umjetničkim slikama. Žena ustaje od kuhinjskog stola u svom stanu i prilazi mu. A onda, kad Bolničar krene.

ŽENA: Nemoj ići.

Bolničar je pogleda.

ŽENA: Mislim, tako se zove. Slika koju gledate, ova tu. To je moj rad, ta slika.

BOLNIČAR (*i dalje pomalo zburjeno*): Aha.

ŽENA: Svida vam se? Mislim, ja sam potpuna amatarka, bavim se ovim amaterski. Iz gušta, ali do kraja pretenozno. I sam naslov, užas, ne? Nemoj ići, strašno. *Trenutak šutnje, Žena se nasmije, Bolničar za njom.*

ŽENA: Oprostite –

BOLNIČAR: Ne, ne.

ŽENA: Uglavnom ne prilazim ljudima koje ne poznajem.

BOLNIČAR: Uglavnom.

ŽENA (*nasmije se*): Uglavnom nikad.

BOLNIČAR: Ali –

ŽENA (*prekine ga*): Ali vi ste već drugi puta u dva dana zastali uz izlog. Uz ovu sliku, pa sam nekako mislila da vas je sigurno –

BOLNIČAR: Kako znate?

ŽENA: Što, da ste već bili ovdje?

Bolničar klimne glavom. Žena slegne ramenima.

ŽENA: Nešto privuklo, to sam mislila.

Šutnja.

ŽENA: Evo, reći ću vam. Ali nemojte se smijati.

BOLNIČAR: Neću.

ŽENA: Ne?

BOLNIČAR: Ne.

Žena ga pogleda.

ŽENA: Dobro. Sjedim u kafiću preko puta, i gledam hoće li se netko zaustaviti. I to je to, sad vam je jasno da sam luđakinja.

Bolničar se nasmije i odmahne glavom.

ŽENA: Prvi put izlažem, valjda zato. Sve ovo.

BOLNIČAR: Sviđa mi se.

Šutnja.

ŽENA: I onda?

BOLNIČAR: Što?

ŽENA: Niste mi rekli.

Bolničar je promatra s nerazumijevanjem.

ŽENA: Pa zašto ste stali?

Bolničar podiže bankovnu karticu, koju čitavo vrijeme drži u ruci.

BOLNIČAR: Bankomat mi je tu, odmah pored.

Žena ga promatra, pa se nasmije. Bolničar se nasmije za njom. Muškarac ustaje, toči viski i donosi Ženi koja se nastavlja smijati.

MUŠKARAC: Smiješno, da. Što nije? Sjedio sam u čekao-nici na aerodromu i gledao tog dečka, koji za par godina lagano može biti naš sin, David. Gledao sam ga kao da ga poznajem. Ne, ne. Kao da ga razumijem, vjeruješ mi? Imao je lice svakodnevnog čovjeka, onog koji ti priskoči u pomoć na ulici. Zato jer je dobar, nema drugog razloga. A on –

ŽENA: Tko?

MUŠKARAC: David, naš sin.

ŽENA: Što s njim?

MUŠKARAC: Ne možeš... ti mene nikad –

ŽENA: Što?

MUŠKARAC: Ja nisam odgojen da razumijem to što on radi. Razumiješ?

Žena ga pogleda, pa se nasmije, u nevjericu.

ŽENA (*umorno*): Oprosti, ne mogu ti ja to danas.

MUŠKARAC: Samo sam htio –

ŽENA: Nemam snage, dobro?

MUŠKARAC: Nikad ti mene nisi ni pokušala čuti.

Žena umorno klimne glavom. Preumorna je za neku ironičnu gestu, pa umjesto toga uzme bocu i natoči si još malo.

MUŠKARAC: A ja sam... otišao sam na posao, ravno s aerodroma, jutros. U ovom odijelu, u svoju smjenu na kliniku, na hitan prijem. I onda sam tamo ubio predsjednikovu kuju. Kuju predsjednika države. Došla je na rutinski pregled, s nekom tvorbom u želucu, da nije bila njegova, ne bi ni otvarali. Pustiš da živi, pa dokle ide. Dali smo joj injekcijsku anesteziju, najobičniju, acepromazin. A ona se nije probudila. Probali smo sve, ali jednostavno nije.

Muškarac se zaustavi i pogleda Ženu, koja gotovo razočarano zuri u njega.

MUŠKARAC: Šta?

ŽENA: I evo na što se na kraju svedu stvari.

MUŠKARAC (*smeteno*): Ne razumijem –

ŽENA: Od svega.

MUŠKARAC: Što?

Žena podiže čašu, nazdravlja.

ŽENA: Za predsjednikovu mrtvu kuju.

Muškarac netremice promatra ženu. Bolničar se vraća u sobu. U rukama nosi lavor pun vode, preko desne ruke prebacio je ručnik. Mlada žena ustaje, kao da ju je uhvatilo u nečemu što nije smjela činiti.

BOLNIČAR: Oprostite –

Mlada žena ga promatra, pa odmahne glavom. Bolničar odloži lavor na noćni ormarić.

MLADA ŽENA: Nekako je tiho, ovdje.

BOLNIČAR: Mislite? Ne znam.

MLADA ŽENA: To je zato jer govorite.

Bolničar se osmjehe. U tišini krene pripremati stvari oko kreveta. Mlada žena ga promatra. Pa onda, nakon nekog vremena.

MLADA ŽENA: Mogu vas nešto pitati?

Bolničar klimne glavom.

MLADA ŽENA: Znete za onu priču, koja kaže da ljudi s

očima različite boje istovremeno vide i stvari na nebu i stvari na zemlji?

Bolničar odmahne glavom.

MLADA ŽENA: Vaše su oči različite boje.

Bolničar zastane.

BOLNIČAR: Ne primijeti se lako.

MLADA ŽENA: Ja jesam.

BOLNIČAR: Da. Samo, ako je istinita ta priča, onda ja ne vidim nebo. Ili zemlju, ne znam.

Mlada žena ga pogleda.

BOLNIČAR: Na ovo svjetlije, desno, ne vidim od rođenja. I znate što je čudno?

Mlada žena odmahne glavom.

BOLNIČAR: Dok sam bio dijete, toliko sam mislio o tome da s ovim ne vidim ništa, da sam zaboravio da s ovim drugim vidim sve. Smiješno, ne?

Mlada žena se osmjehe. Muškarac razgovara na mobilitel, pogleda Ženu pa izlazi, glas mu se gubi.

MUŠKARAC (*u mobilitel*): Hej, tu sam... ne, ne... imam neku, tu sam kod... sve u redu, bio sam, ali sad mogu razgovarati... reci, nešto se...

Žena gleda za njim, nekoliko trenutaka ostaje sjediti pa onda ustaje i naglo prilazi zatvorenim vratima iza kojih je David.

ŽENA (*uzrujano*): David, sad je stvarno dosta, čuješ ti mene? Moramo... imamo... koliko će ovo još trajati, čisto da znam? Ova ludost... David! ... ja ću ti provoliti, časne mi riječi, čuješ? Obećajem ti, obit ću ta tvoja vrata... čuješ me... David!

U tom trenutku, Humanitarac otvara vrata. Na njima stoji vrlo mlad dečko – David, i nervozno ga promatra. Nesigurno podigne ruku na pozdrav i odmah je spusti. Humanitarac se osmjehe, pušta ga u stan.

HUMANITARAC: David –

DAVID: Da.

Humanitarac ga kratko promatra, pa se miče s vrata.

HUMANITARAC: Drago mi je, ajde, udi.

David ulazi u stan. Rukuju se.

HUMANITARAC: Teško si me našao?

David odmahne glavom.

HUMANITARAC: Daš mi jaknu?

David ga promatra kao da ga ne razumije.

HUMANITARAC: Mislim, ako hoćeš da je –

DAVID: A to, da.

David skida jaknu, daje je Humanitarcu.

HUMANITARAC: Što?

DAVID: Vruće mi je, sori. Trčao sam, pobjegao mi je bus prije, pa. Nisam htio zakasnuti.

HUMANITARAC: A žurimo nekud?

David ga zburnjeno promatra, Humanitarac se osmjehe.

ŽENA: Nisi zakasnio, sve okej.

DAVID: Mislim, kad smo već dogovorili u –

HUMANITARAC: A ti si uvijek ovako –

DAVID: Što, nervozan?

Humanitarac se osmjehe.

HUMANITARAC: Točan.

David slegne ramenima.

HUMANITARAC: Nisi zakasnio.

DAVID: Dobro.

Šutnja, promatraju se trenutak.

HUMANITARAC: Jesi za... popit nešto?

DAVID: Može, da.

HUMANITARAC: Dobro, evo me za tren. Sjedni, hoćeš sjesti?

David odmahne glavom. David se osvrće po stanu, Humanitarac ga promatra.

DAVID: Imaš lijepe slike.

HUMANITARAC: Koga?

DAVID: Ove, mislim... fotografije, u stanu –

HUMANITARAC: A to, da. Sad ću ja, dobro?

DAVID: Da.

HUMANITARAC: Razgledaj ih, ako –

David ne odgovori, zagledan u fotografije.

HUMANITARAC: Važi?

DAVID: Da.

Humanitarac izlazi. David prilazi fotografijama, promatra ih. Ulazi Djevojka, i ona prilazi fotografijama, staje pokraj Davida.

DJEVOJKA: Ne znam ima li to smisla, ali ponekad mi se čini da je moj život beznačajan. Kad gledam živote drugih, kad razmišljam o njima, o onima koji nisu ja. Ima li to nekakve veze sa samopouzdanjem?

Mlađa žena je pažljivo promatra.

MLAĐA ŽENA: A vi mislite da ima?

DJEVOJKA: Vas pitam.

Mlađa žena šuti.

DJEVOJKA: Ne znam.

MLAĐA ŽENA: Što.

DJEVOJKA: Izgledate odsutno.

MLAĐA ŽENA: Čekam da –

DJEVOJKA: Ne, zbilja, dobro ste?

Mlađa žena se osmjehne.

DJEVOJKA: Da, imate pravo, ponovno mijenjam temu, izbjegavam bitno, bježim. To je opet taj moj uzorak, to mislite. A ja samo iskreno ne znam čime bih se bavila. On ima svoj posao u UNICEF-u, brine se za djecu bez roditelja, bez odgovarajuće roditeljske skrbi – kako on to kaže, i voli ga, svoj posao, zbilja, predan mu je do kraja i to je lijepo, a ja... evo, da, ja fotografiram. Zbilja krasno, super. *(Naglo.)* Jesam vam rekla da smo se upoznali na fakultetu?

Mlađa žena klimne glavom.

DJEVOJKA: Nešto mi sprema, osjećam to. Imam neki osjećaj. Samo –

MLAĐA ŽENA: Samo –

DJEVOJKA: Vidjela sam njegovo lice, neki dan. Razumijete? Vidjela sam mu lice i odjednom sam znala da se nešto... ne znam.

MLAĐA ŽENA: Ne volite iznenađenja?

Djevojka slegne ramenima.

DJEVOJKA: Kakvi su bili vaši roditelji?

Mlađa žena je pogleda.

MLAĐA ŽENA: Zbilja želite potrošiti ovaj naš sat i dvjesto kuna na to da vam ja pričam o svojim roditeljima?

Šutnja.

DJEVOJKA: Možda, da... Zapravo da.

Humanitarac i David sjede na kauču ispod fotografija. Humanitarac je nagnut nad stol, mota džoint. David ga promatra.

HUMANITARAC: Nije teško, zbilja *(pokazuje mu)*. Vidi – David zuri u njegove prste, klima glavom.

HUMANITARAC: Mislim, nakon nekog vremena krene samo od sebe. Prsti imaju tu sposobnost pratiti i najslabiju mehaniku.

David klimne glavom.

DAVID: Ja sviram.

HUMANITARAC: Vidiš... Onda znaš sve o tome.

DAVID: Da.

HUMANITARAC: A što sviraš?

DAVID: Violinu.

HUMANITARAC: Ma da?

DAVID: Moji stari bi htjeli, da. Zapravo očekuju da to bude ful profesionalno i sve, a ja –

HUMANITARAC: Što?

DAVID: Nisam siguran.

HUMANITARAC: Zašto?

David slegne ramenima.

DAVID: Ma.

Humanitarac ga pogleda.

DAVID: Ne znam, valjda zato što... kad sam bio mali, mislio sam da će moj život biti zanimljiv kao, nemam pojma, nekakav film. A sad mislim da ga nitko ne bi pogledao, makar i besplatno. Nikome se ne bi dalo skinuti film o meni s Torrenta.

Humanitarac se nasmije.

HUMANITARAC: Jesi siguran?

DAVID: Definitivno.

HUMANITARAC: Šta, pa imaš dosta tih filmova o muzičarima, ne?

DAVID: Da. Ali uvijek preskoče dijelove gdje se vježba.

HUMANITARAC: Jebi ga.

Šutnja. Humanitarac pokazuje na džoint.

HUMANITARAC: Zato ovo ima puno konkretniju svrhu.

DAVID: Koje?

HUMANITARAC: Ova mehanika. I ima je u puno više filmova.

Humanitarac se osmjehne. Šutnja.

DAVID: Mogu ja dobit još jednu?

HUMANITARAC: Rum-kolu?

David klimne glavom. Humanitarac ga promatra.

DAVID: Šta –

HUMANITARAC *(nasmije se)*: A je ti izbor cuge.

DAVID: Al' ti imaš i rum i kolu.

HUMANITARAC: Providnost, valjda.

DAVID: Da.

HUMANITARAC: Vjeruješ u to?

DAVID: U šta?

HUMANITARAC: U providnost.

David slegne ramenima. Humanitarac mu stavi ruku na koljeno. David ga pogleda.

HUMANITARAC: Još ti je vruće?

David odmahne glavom.

HUMANITARAC: Izgledaš nervozno.

DAVID: Znaš da postoji prekidač za kraj svijeta, negdje na Sjemenju?

Humanitarac ga upitno pogleda.

DAVID: Nisam nervozan, zbilja.

HUMANITARAC: Okej, onda ... Znači, rum-kola.

Humanitarac ustaje i izlazi. David ustaje, ogleda se oko sebe. Vadi mobitel, pogleda na zaslom, sprema mobitel natrag u džep.

HUMANITARAC *(izvana)*: Prekidač, kažeš –

DAVID: Ma, ja baš volim takve priče, neobične, horore valjda. Volim ih sam smišljati. *(Pa naglo.)* A čime se ti ono baviš?

HUMANITARAC *(izvana)*: Ja... već par godina radim u struci, i tako. U nekoj stranoj firmi, počeo sam još uz faks.

DAVID: Kakvoj?

HUMANITARAC *(izvana)*: Firmi? Bavi se ljudskim resursima. Ovdje im je ogranak, podružnica, nisi čuo?

DAVID: Zašto misliš?

HUMANITARAC *(izvana)*: Da nisi čuo?

DAVID: Da.

Šutnja.

HUMANITARAC *(izvana)*: Koliko ti imaš godina, David?

DAVID: Dovoljno.

HUMANITARAC *(izvana)*: Dovoljno za šta?

DAVID: Nisi mi rekao.

HUMANITARAC *(izvana)*: A tebi je lakše ovako, kad se ne vidimo.

DAVID: Što?

Humanitarac proviri iz kuhinje.

HUMANITARAC: Pa pričati.

David se osmjehne, Humanitarac ponovno nestaje u kuhinji.

HUMANITARAC *(izvana)*: Okej. Radim u UNICEF-u. Dobro?

DAVID: Zašto mi to odmah nisi –

Humanitarac se iznova odmah pojavi na vratima.

HUMANITARAC: A ovdje smo da bismo se jedan drugom ispovijedali?

DAVID: Ne, samo –

HUMANITARAC: Okej, reci ti meni jednu stvar, a da je prava istina. Bez –

DAVID *(prekida ga)*: Ovog se trenu moj stari pakira i odlazi od doma. Sve svoje stvari, ali bez žurbe, zapravo. Ostavlja mamu, ona tako hoće.

Humanitarac zastane.

DAVID: Meni nije teško reći istinu, ako to misliš.

HUMANITARAC: Pa onda?

DAVID: Što?

HUMANITARAC: Koliko imaš godina?

David ga pogleda.

DAVID: Šesnaest.

Humanitarac mu prilazi s čašom, dodaje mu je. David uzima čašu, pije.

HUMANITARAC: Dobra?

David klimne glavom.

HUMANITARAC: Odi doma, David.

Šutnja. David polagano odmahne glavom, otpije još gutljaj, pride Humanitarcu i poljubi ga. Humanitarac mu uzvratil poljubac, odmiče se od njega, vraća za kauč, uzima džoint.

DAVID: Jak?

Humanitarac klimne glavom.

DAVID: Daj.

David uzima džoint i povlači dim, Humanitarac ga promatra.

HUMANITARAC: Horori, kažeš.

David slegne ramenima.

DAVID: Ja se ne bojim, znaš. Mislim, glupo se bojati, kad nema nikoga da to vidi. Kad nema ljudi, nema ni straha.

HUMANITARAC: Ima smisla.

DAVID: Zbilja?

Humanitarac klimne glavom.

DAVID: Lijep ti je stan.

HUMANITARAC: Sviđa ti se?

DAVID: Da. Samo nešto ne kužim. Ozbiljno. Zašto su svi ljudi na ovim fotografijama tužni?

HUMANITARAC: A tebi izgledaju tužno?

DAVID: Da. Tebi ne? To su tvoje, ti si ih radio?

Humanitarac odmahne glavom. David ga promatra.

HUMANITARAC: Što?

DAVID: Živiš s nekim. Tu, u ovom stanu.

HUMANITARAC: Odakle sad to?

DAVID: To znači – da.

HUMANITARAC: Da.

DAVID: Kad smo se čuli, rekao si da živiš sam.

HUMANITARAC (*slegne ramenima*): Stvarno?

Šutnja.

DAVID: Gdje je on sad?

HUMANITARAC: Puno pitaš.

DAVID (*osmjehne se*): Znam.

HUMANITARAC: Ona.

DAVID: Aha. Ona.

HUMANITARAC: Da.

Šutnja.

HUMANITARAC: A to je važno?

David odmahne glavom.

HUMANITARAC: Pali te?

David odmahne glavom.

HUMANITARAC: Onda?

DAVID: Samo pitam.

David otpije gutljaj iz čaše. Humanitarac podiže džoint. David mu prilazi, sjeda pokraj njega, uzima džoint iz njegove ruke, povuče dim pa onda još jedan. Humanitarac se nasmije.

HUMANITARAC: A ja sam bio uvjeren –

DAVID: Što?

HUMANITARAC: Da ti ne pušiš travu.

DAVID: Šta se smiješ, nisi ti toliko stariji. Pet, šest godina?

HUMANITARAC: Na tvojih šesnaest? Točno deset.

DAVID: (*slegne ramenima*): Pa evo.

David povuče još jedan dim.

HUMANITARAC: Izgledaš mlade.

DAVID: Od šesnaest?

HUMANITARAC: Ne. Znao sam da nemaš onoliko koliko si rekao.

DAVID: A koliko sam rekao?

Promatraju se, sasvim blizu jedan drugoga.

HUMANITARAC: Malo me testiraš, ha?

DAVID: Ne. Ne sjećam se, zbilja.

HUMANITARA (*osmjehne se*): Koji si ti –
Šutnja.

DAVID: Svidam ti se.

HUMANITARAC: A bojiš se, sad?

DAVID: Rekao sam ti da –

HUMANITARAC: Rekao si mi, da.

DAVID: Kad sam bio klinac –

Humanitarac ga promatra bez riječi.

DAVID: Bojao sam se da će me oteti svemirci. Da će doći s onim velikim, okruglim brodom, tog me bilo strah. I oteti me. Tad sam se bojao.

HUMANITARAC: Svemirci, baš.

David klimne glavom.

HUMANITARAC: A zašto?

DAVID: Pa zamisli. Otmu me, i onda preko mene stvore dojam o svima nama.

HUMANITARAC: I to bi bilo strašno?

David slegne ramenima. Šutnja.

DAVID: Što se to čuje, izvana?

HUMANITARAC: Zvuk koji slijepima pomaže da pređu cestu.

DAVID: Da, to.

Šutnja. Humanitarac ga poljubi. David mu uzvrati poljubac. Ljube se. Isprva polagano, onda sve jače. Humanitarac polagano spušta Davida na kauč, sve se više prepūšta, a David se počne polagano povlačiti.

DAVID: Hej –

Humanitarac ne prestaje.

DAVID: Čekaj –

HUMANITARAC: Šta sad?

DAVID: Ništa –

HUMANITARAC: Nego?

DAVID: Gle, nisam ti rekao... ja sam... ovo mi je –

Humanitarac ga promatra. Pa shvaća.

HUMANITARAC: Čekaj, ne seri.

DAVID: Ne, zbilja –

HUMANITARAC: Nemoj me jebat.

Odjednom, zvuk mobitela. Humanitarac ustaje.

HUMANITARAC (*Davidu*): Odi doma. (*U mobitel.*) Hej, tu sam... Ne, ne, šta ima, di si?

David sjedne, pa ostane gledati za Humanitarcem. Sjedi i čeka. Prošlo je neko vrijeme. Humanitarac se vraća, pogleda Davida.

HUMANITARAC: Još si tu.

David slegne ramenima.

HUMANITARAC: Gle, nisam ja za neka sranja ovog tipa.

DAVID: Zašto misliš –

HUMANITARAC: Neću sranja, komplikacije, dobro?

DAVID: Pa ja –

HUMANITARAC: A ovo je fino počelo izgledati kao –

DAVID: Komplikacija.

HUMANITARAC: To ti zvuči glupo?

David odmahne glavom.

HUMANITARAC: Onda?

DAVID: A koja je najpametnija stvar koju si u životu čuo?

HUMANITARAC: Najpametnija?

DAVID: Da.

HUMANITARAC: Sve što možeš zamisliti je stvarno.

DAVID: Ja ne znam što to znači.

HUMANITARAC: Zato jer si još mali.

DAVID: Zbilja?

HUMANITARAC: Da.

DAVID: A opet, imaš ekipe koja je pametnija od svojih godina.

HUMANITARAC: Ma da.

DAVID: I zna misliti svojom glavom.

HUMANITARAC: A o čemu ti ovog trenutka misliš?

DAVID (*prekine ga*): Pitaš li se ikad zašto si tu, a ne tamo?
Humanitarac slegne ramenima.

HUMANITARAC: Ovisi gdje je – tamo.

Obojica se nasmiju. Humanitarac mu prilazi, iznova ga poljubi, pa ga krene skidati. David se prepūšta, ali se u jednom trenutku uplaš, postane mu neugodno. Samo, ovo ga puta Humanitarac ne želi odustati. Njihovo grljenje se počne pretvarati u borbu. David počne tiho zapomagati.

DAVID: Hej... prestani... prestani... čuješ –

Humanitarac ne odustaje, sve grublje pritišće Davida, a onda mu krene svlačiti hlače. Jači je od njega, pa ga okreće na leđa i jednom mu rukom spušta hlače, a drugom svlači svoje. David počinje plakati.

DAVID: Molim te... ja sam samo... nemoj... molim te... molim te –

Humanitarac ne posustaje, nego legne na Davida i jednom mu rukom začepi usta.

DAVID: Nemoj... molim te... molim –

Humanitarac počinje grubo silovati Davida koji je prestao pružati otpor, pa nastavlja muklo plakati. Humanitarac je sve grublji, nekoliko put šakom udari Davida u bubrege, sve teže diše, a onda je napokon gotov. Nakon trenutka podiže se s Davida i sjeda. A onda odlazi u sobu iz koje David nije želio izaći, i za sobom zatvara vrata.

David ostaje ležati na trbuhu, u potpunom šoku, nastavlja tiho jecati. U sobu ulazi Djevojka. Ogleda se oko sebe, David nemoćno pruža ruku prema njoj. Djevojka ga netremice promatra, a onda se okreće Mladoj ženi, koja je čitavo vrijeme promatra.

DJEVOJKA: Stvarno ste dobro?

MLAĐA ŽENA: Da, da. Zašto?

DJEVOJKA: Izgledate uznemireno.

Mlada žena je promatra.

DJEVOJKA: I umorno.

Šutnja.

DJEVOJKA: I ja sam umorna, tako to znam. Godinama sam putovala po svim tim glupim i bespotrebnim zemljama, i fotografirala praveći se da se divim stvarima koje me okružuju ili da ih razumijem. Žuljale su me sandale, kupovala sam nove, putovala još malo, što još hoćete da vam kažem? Kad ti roditelji imaju love možeš se prepustiti razmišljanjima o smislu života. I to je to. Pomalo mrtvo. Nema pravih iznenađenja.

MLAĐA ŽENA: A što bi vas moglo iznenaditi?

Djevojka slegne ramenima.

MLAĐA ŽENA: Recite mi nešto pozitivno o sebi.

DJEVOJKA: Svakodnevno recikliram. Mislim da će me zaprositi.

MLAĐA ŽENA: Zašto to mislite?

DJEVOJKA: Već me zaprosio, jednom. Prošlog Božića, što kažete na to? Bili smo u Hamburgu, na svjetskoj konvenciji UNICEF-a. Odbila sam ga, mislim da nisam spremna. Ali on iz nekog razloga to silno želi.

MLAĐA ŽENA: A vi?

Šutnja.

DJEVOJKA: A ja ne znam koji je to razlog.

Humanitarac izlazi iz sobe, dolazi pred Djevojku, klekne i vadi prsten.

HUMANITARAC: Što me više ignoriraš, to sam ti bliže.

DJEVOJKA: Dobro, jesi ti svjestan kako to zvuči?

HUMANITARAC: Kako?

DJEVOJKA: Kao iz nekog horora, manijače.

HUMANITARAC: Zašto horora?

DJEVOJKA: Zato jer zvuči.

HUMANITARAC: Pa ja i jesam iz nekog horora... manija-kinjo.

Nasmiju se.

HUMANITARAC: Ženo moja –

DJEVOJKA: Opet si ostavio gaće na pisaćem stolu.

HUMANITARAC: Oprosti –

DJEVOJKA: A ja nisam sigurna da su tvoje.

HUMANITARAC: Duhovito.

DJEVOJKA: Znam.

HUMANITARAC: Uđaj se za mene.

DJEVOJKA: Ti nisi normalan.

HUMANITARAC: Da?

Djevojka se osmjehne.

DJEVOJKA: Da.

HUMANITARAC: Volim te.

DJEVOJKA: Volim i ja tebe.

Humanitarac ustaje i poljubi Djevojku, ona ga zagrlji. Mlada žena se osmjehne.

DJEVOJKA: Ljudi i njihove stvari. Koje imaju, pa ih žele pokazati. Koje su izgubili, ali ih još uvijek pamte. Mislim da je to tema mog novog ciklusa. Fotografija, mislim. Pričala sam i mužu o tome, ideja mu se jako sviđa. On radi u UNICEF-u, njemu je to jako blisko, razumije me. On se brine za djecu bez roditelja, bez odgovarajuće roditeljske skrbi, kako on to kaže. Znam da se nisam htjela udati za njega, ali na kraju ipak jesam i sad sam sretna zbog toga. Stvarno. Mislim da sam danas napokon potpuno sretna.

David se do ovog trenutka obukao, pa sad potpuno mirno sjedi na kauču. Humanitarac mu prilazi i sjeda pokraj njega. Ne gledaju se.

HUMANITARAC: Kako se zoveš?

DAVID: David. Ti?

HUMANITARAC: To je važno?

David odmahne glavom.

HUMANITARAC: Daj ispravi malo kameru, ne vidim te dobro.

DAVID: Bolje?

HUMANITARAC: Da, je.

Šutnja.

DAVID: Što?

HUMANITARAC: Izgledaš mlado.

DAVID: Zbilja?

HUMANITARAC: Koliko imaš godina?

DAVID: Što misliš?

HUMANITARAC: Čekaj, toliko si mlad da se odjednom igra-
mo pogađanja?

David odmahne glavom.

HUMANITARAC: Što se to čuje?

DAVID: Ništa, starci. Raspravljaju nešto u sobi do. Ti živiš sam?

HUMANITARAC: Sori?

DAVID: Živiš sam, pitam.

HUMANITARAC: Da, zašto?

DAVID: Tako, bez razloga.

HUMANITARAC: Imaš lijep osmjeh.

DAVID: Devetnaest.

HUMANITARAC: Izgledaš mlade.

DAVID (*slegne ramenima*): Evo... svi mi to kažu.

HUMANITARAC: Zbilja?

DAVID: Da.

HUMANITARAC: Onda... hoćeš do mene?

David i Humanitarac ostaju sjediti, nepomično gledaju pred sebe. Žena ustaje od stola, odlazi do zatvorenih vrata. Pokuša još jednom.

ŽENA (*sasvim tiho*): David –

Nema odgovora. Jedan trenutak ne događa se ništa, a onda Žena odjednom potpuno izvan sebe počinje razbacivati hranu koju je Davidu pripremila na pladnju. Mlada žena i Bolničar stoje iznad kreveta sa staricom ženom. Promatraju je u tišini. Bolničar pogleda Mladu ženu.

BOLNIČAR: Ja bih sad trebao –

Mlada žena ga promatra.

BOLNIČAR: Pripremiti gospođu, oprati je i –

Mlada žena se ne miče. Šutnja. Onda shvaća.

MLAĐA ŽENA: Ja bih ostala, ako je vama to u redu.

Bolničar promatra Mladu ženu pa polagano klimne glavom. Odlazi po rukavice. Žena nemoćno sjeda na pod i naslanja se na zatvorena vrata.

ŽENA: Jedna stvar je dovoljna i obitelji više nema.

Bolničar prilazi Ženi, dodaje joj čašu s viskijem. Ona ga pogleda, uzima čašu, pije. Promatraju se.

BOLNIČAR: Oprosti na ovom –

ŽENA: Na čemu točno?

BOLNIČAR: Neuredno je, nisam znao da će netko doći.

Mislim, da ćeš ti –

ŽENA: Neka, nije važno.

Bolničar se osmjehne. Žena ga promatra.

BOLNIČAR: Zapravo sam mislio –

ŽENA: Što si mislio?

BOLNIČAR: Da ćeš reći da nije. Neuredno. Kad ja kažem da –

Sad se i ona osmjehne njemu.

ŽENA: Evo, onda. Nije. Neuredno. Zapravo mi se sviđa tvoj ukus.

BOLNIČAR: Nije to ukus, to su samo stvari.

ŽENA: Onda mi se sviđaju tvoje stvari.

Bolničar sjedne pokraj nje. Žena ga uhvati za ruku. Poljubi ga, on joj uzvraća poljubac. Razdvajaju se. Šutnja.

ŽENA: Ispričaj mi nešto.

BOLNIČAR: Što?

ŽENA: Ne znam, što god želiš, nešto.

BOLNIČAR: Zašto?

ŽENA: Valjda mi baš sad nekako treba.

BOLNIČAR: U stacionaru, gdje radim.

ŽENA: Da.

BOLNIČAR: Jedna mi je starica ispričala priču, ali kao da sam dijete. O tome kako –

ŽENA (*prekine ga*): Ne, ne.

Bolničar zastane i pogleda je.

ŽENA: Ispričaj je i ti meni, kao da sam dijete.

Bolničar se osmjehne.

BOLNIČAR: Dobro... Postoji negdje nad nama, gore, jedno veliko nebo. I to je veliko nebo puno zvijezda, ima ih koliko god možeš zamisliti, a onda i puno, puno više od toga. A među njima je najveća i najsajjnija velika zvijezda koja se zove Sunce. I ta velika zvijezda Sunce u trenutku siđe na zemlju, sve do nas, sasvim lagano i tako da se ne potroši po putu. A kad siđe, ona se kao neki putnik iz daleka useli u biljke, i onda biljke rastu. Biljke se onda s podjednakom pažnjom usele u životinje, a životinje se na kraju usele u nas, u ljude. I tako, vidiš, svi smo mi zapravo načinjeni od zvijezda.

Žena ga pogleda i još ga jednom poljubi. Mlada žena

dolazi do njih, pruža Bolničaru medicinske rukavice. On ih prihvaća i ustaje.

MLAĐA ŽENA: Kad vam je to ispričala?

BOLNIČAR: Ne znam više, prije koji tjedan.
Šutnja.

BOLNIČAR: A onda me pitala hoću li joj biti prijatelj.

MLAĐA ŽENA: A vi ste njoj rekli –

BOLNIČAR: Ne. Rekao sam, ne.

MLAĐA ŽENA: Zašto ste rekli ne?
Bolničar ne odgovori.

MLAĐA ŽENA: Oprostite ako –

BOLNIČAR: Ljudi se boje pitanja, zato. Ima li to smisla, samo sam čovjek.

Mlađa žena se osmjehne. Bolničar navlači rukavice. Žena ustaje i vraća se za stol, sjeda pokraj Muškarca, koji upravo toči viski u svoju čašu.

ŽENA: Upoznala sam nekog.

MUŠKARAC (pokaže joj bocu): Hoćeš ti još, piti?

ŽENA: Da.

Muškarac i njoj toči viski.

ŽENA: Čuo si me?

MUŠKARAC: On ima šesnaest godina.

ŽENA: Tko?

MUŠKARAC: Naš sin. David.

Žena klimne glavom.

MUŠKARAC: A kad je sve ovo –

ŽENA: Počelo? Prekjučer, ili dan prije toga. Prije tri dana, točno. Vratio se kući, zatvorio u sobu, i odonda ne otvara vrata. A ti misliš da je sve to zbog toga što ima šesnaest godina?

MUŠKARAC: Rekao sam mu.

ŽENA: Što.

MUŠKARAC: Razgovarao sam s njim.

ŽENA: Jesi.

Muškarac klimne glavom.

ŽENA (oprezno): I što si mu –

MUŠKARAC: Ako je stvarno to tvoj izbor, onda si jako glupo izabrao.

ŽENA: To si mi rekao.

Šutnja.

ŽENA: Rekao si mi –

MUŠKARAC: Neću više o tome. Razumiješ, ne mogu.

ŽENA: On ne izlazi van, a ti ne možeš... Ti ne možeš? A otkad je ovo sve o tebi?

Muškarac šuti. Žena počne plakati, Muškarac pruži ruku da je pomiluje.

ŽENA: Nemoj.

Muškarac pokuša ponovno.

ŽENA (vikne): Pusti me!

Muškarac se povuče. Šutnja.

MUŠKARAC: Najbolje da odem.

ŽENA: Prije deset godina htjela sam te prvi put ostaviti.

MUŠKARAC: Zašto nisi?

ŽENA: Zašto? Mislila sam, ima u tebi još nešto što ne poznajem. A što je dobro i blago, nešto što ima nekakvog smisla, nešto što osjećam i razumijem. Ha, koliko ja znam biti u krivu?

Pogledaju se.

ŽENA: Ma, živio ti meni.

Žena podigne čašu, Muškarac je promatra. Muškarcu u tom trenutku počinje zvoniti mobilni. On pogleda na displej, zatim pogleda ženu, ustaje.

MUŠKARAC: Oprosti, moram –

Muškarac izlazi, usput se javlja na mobilni.

MUŠKARAC (u mobilni): Da... čuj, ja sam ti još –

Žena ostaje za stolom, umorno stavlja ruku preko očiju. Odjednom, iz sobe sa zatvorenim vratima izlazi Ikebana. Na glavi ima radnu maramu, za sobom vuče usisavač.

ŽENA: Evo. Nacrtao mi je kuću. Kuća znači sigurnosti. Ljubičasti krov, to je kajanje, ali za što on može biti kriv, on je samo dijete. Drveni stol, on je ispod krova. Na njemu je krlетка. Prazna krlетка, to je sloboda. Otvorena su vrata, od kuće. Širom su otvorena, to je pogled u budućnost. Mora se ići prema tamo, nema drugoga puta, mora se živjeti.

Ikebana prilazi Ženi, sjeda za stol. Promatraju se, šute.

Ulazi Muškarac, i dalje s mobilnom na uhu, uzima čašu viskija sa stola, otpije, čitavo vrijeme nastavlja razgovarati.

MUŠKARAC (u mobilni): Da, da, da. (Ženi, tiho.) Oprosti. (Ponovno u slušalicu.) O tome ćemo sutra, u detalje, mislim da sad nije potrebno, a uostalom ja sam skoro gotov, pa ću te –

Muškarac iznova izlazi. Ikebana sjeda pokraj Žene, za stol.

IKEBANA (Ženi, gledajući za Muškarcem): On ima šest godina.

ŽENA: Tko?

IKEBANA: Vaš sin. David.

Žena klimne glavom.

IKEBANA: Brzo raste.

ŽENA: Da.

IKEBANA: Nešto je bilo?

ŽENA: Ne, ne. Ne znam.

Šutnja.

ŽENA: Možda.

Ikebana je promatra bez riječi.

ŽENA: Mislim, vjerojatno bih trebala sama znati, ali ja, evo ga, ja ne znam. Priznajem, ne mogu se snaći. Ne znam kako.

Ikebana je promatra.

ŽENA: Prije par dana ušla sam u njegovu sobu, i on je bio u spavaćici. Mojoj spavaćici.

IKEBANA: Razumijem.

ŽENA: I ja sam mu rekla, rekla sam mu: „David, što to radiš?“ Rekao je: „Ništa, mama.“ Kao da nisam tamo, kao da ne postojim, kao da nisam ništa pitala. Rekao je: „Igram se.“ I od onda –

IKEBANA: Što.

ŽENA: Je tako. Svaku večer. Počeo je tako vježbati violinu. U mojoj –

IKEBANA: A vi?

Žena slegne ramenima.

IKEBANA: To je samo faza.

ŽENA: Da.

Šute.

ŽENA: Što bih trebala raditi, što misliš?

Ikebana slegne ramenima, mahne prema Muškarcu kojeg naziremo kako i dalje razgovara na mobilni.

IKEBANA: A njemu ste rekla?

Žena klimne glavom.

IKEBANA: I što on kaže?

ŽENA: Ništa. Da to ja.

IKEBANA: Vi... Ne znam.

ŽENA: Ionako nije važno, pusti.

Šutnja.

ŽENA: Ti si mi prijateljica.

IKEBANA: Ja vam samo petkom čistim kuću.

Šutnja.

ŽENA: Ostavit ću ga.

IKEBANA: Da?

ŽENA: Da.

IKEBANA: Kad?

ŽENA: Ne znam, jednom, uskoro.

Šutnja.

ŽENA: Sutra.

Šutnja.

ŽENA: Što?

IKEBANA: Ništa, ne.

ŽENA: A ti nikad nisi žalila zbog neke svoje odluke?

Zvuk neke jednostavne melodije na violini, pomalo nesigurno i uz pogreške dopire kroz zatvorena vrata. Ikebana ustaje i počinje usisavati.

Za to je vrijeme Bolničar navukao rukavice, svukao mrtvu ženu te je pažljivo počeo brisati vlažnim ručnikom, koji povremeno ispere u lavoru. Započeo je oprezno, svako malo pogledavajući Mladu ženu, a onda se primio posla i gotovo zaboravio da stoji pokraj nje i nepomično ga promatra.

A onda, u jednom trenutku, Mlada žena više ne može izdržati i izlazi iz sobe, sjeda na stolac u hodniku, pokušava se sabrati. Čitavo vrijeme, nesigurni zvuci violine.

Bolničar skida rukavice i izlazi iz sobe. Ugleda Mladu ženu kako sjedi pokraj vrata. Odlazi do aparata s vodom, uzima čašu vode i bez riječi joj donosi vodu. Mlada žena nakon trenutka ili dva prihvaća čašu, pije. Bolničar sjeda pokraj nje.

BOLNIČAR: 30. 10. 1987. u Zagrebu je rođen petmiliijardi-ti čovjek na svijetu.

Mlada žena ga pogleda.

MLAĐA ŽENA: To ste bili vi?

Bolničar odmahne glavom.

BOLNIČAR: Htio sam samo ostaviti dojam.

Mlada žena se osmjehne. Otpije vode.

BOLNIČAR: Lijepo svira.

Mlada žena klimne glavom.

BOLNIČAR: To je sigurno netko mlad.

Šutnja.

BOLNIČAR: I ja sam... odrastao sam u domu, bez... ikoga, tako da razumijem. Znam što to znači, i mene su vezali za drvo, gađali kamenjem, kao tog sirotoḡ psa danas, veća djeca. A kažu da se ružne stvari zaborave, da izblijede, nestanu. Ali, nikad se ništa ne zaboravi.

MLAĐA ŽENA: Nisam to znala.

BOLNIČAR: A da jeste?

MLAĐA ŽENA: Što onda?

BOLNIČAR: Što biste sa svojim pretpostavkama o meni?

MLAĐA ŽENA: Ovo nema veze s vama. Ja sam se samo –

BOLNIČAR: Što?

MLAĐA ŽENA: Branila od vaših pretpostavki o meni.

BOLNIČAR: A tako.

MLAĐA ŽENA: Da.

BOLNIČAR: Grizete, da se vas se –

MLAĐA ŽENA: Ljudi to rade, razumijete.

BOLNIČAR: Zapravo ne. Ne rade to svi.

Šutnja.

MLAĐA ŽENA: Žao mi je.

A onda ga Mlada žena lagano uhvati za lice i privuče sebi. Poljubi ga, on joj uzvratil poljubac. Žena koja i dalje sjedi za stolom čitavo ih vrijeme promatra.

ŽENA: Znaš. Umjetnost me neće učiniti bogatom.

Bolničar se nasmije, ustaje i prilazi Ženi. Uzima čašu iz njezinih ruku, pije.

ŽENA: Što?

BOLNIČAR: Mislim da si možda u pravu.

ŽENA: To je naslov izložbe.

BOLNIČAR (*odjednom potpuno ozbiljno*): Oprosti –

Žena prasne u smijeh.

ŽENA: Genijalno, ne? ... ali odakle bi ti to znao, ima nešto čudno u tvom pogledu.

BOLNIČAR: Oči su mi različite boje.

Žena ga privuče sebi, pogleda ga u oči.

ŽENA: Sad vidim.

BOLNIČAR: Da.

Žena ga poljubi. Bolničar joj lagano uzvratil poljubac, ona se odmiče od njeḡa.

ŽENA: Ne znam –

BOLNIČAR: Što?

ŽENA: Možda nisam trebala doći, zašto si me pozvao, ne razumijem.

Bolničar slegne ramenima.

ŽENA: Možda zato jer si pristojan.

BOLNIČAR: Izgledam pristojno?

Žena odjednom postaje nervozna.

ŽENA: Gle, ajde se nemoj praviti da si nešto što nisi.

BOLNIČAR: A to bi bilo –

ŽENA: U svakom slučaju, bilo bi bolje da nisi –

BOLNIČAR: Što?

ŽENA: Rekao. Ništa.

BOLNIČAR: Što je sad?

ŽENA: Kad se jednom izgovori valjda postane suvišno.

BOLNIČAR: Kao ja, očito.

ŽENA: Kako si ti strašno mlad.

BOLNIČAR: Pa?

ŽENA: Pa misliš da se sve događa zbog tebe.

Šutnja. Žena popije viski do kraja, osvrne se za bocom.

ŽENA: Što?

BOLNIČAR: Puno piješ.

ŽENA: Da.

Bolničar odlazi do boce, uzima je u ruku. Žena mu pri-

lazi i poljubi ga još jednom, a onda se odmiče od njeḡa.

ŽENA: Ti me nećeš jebati, zar ne?

Bolničar je pogleda pa odmahne glavom.

ŽENA: A smijem možda pitati zašto –

Muškarac prilazi Bolničaru i pruža čašu, Bolničar mu u čašu uljeva viski. Muškarac se okrene Ženi.

MUŠKARAC: I... spavala si s njim?

Žena ga pogleda.

ŽENA: Jesam, da.

Muškarac je pogleda pa podigne čašu.

MUŠKARAC: Hoćeš?

Žena klimne glavom. Muškarac uzima bocu iz Bolničarove ruke i natoči joj viski. Ona otpije. Muškarac se odjednom tužno osmjehne. Žena ga promatra.

ŽENA: Onda?

MUŠKARAC: I ja sam, s jednom... kolegicom –

Žena ne kaže ništa.

MUŠKARAC: S posla. Mislim, duga priča i, zapravo... Sve ove godine, ja sam odavno primijetio da bi ona nešto možda... htjela. Od mene, to. Znam, nikad ti nisam rekao jer je bilo, ne znam, besmisleno, nebitno. Ali do jučer, do tog simpozija. Bili smo zajedno u radnoj grupi, a iza je bila ta neka večera, to su sve stranci organizirali... pili smo, znaš kako to obično ide na takvim –

ŽENA: Znam, da, slavni simpoziji.

MUŠKARAC: Da.

Žena podiže čašu.

ŽENA: E, pa, živio.

Muškarac je promatra.

ŽENA: Hajde, no.

Muškarac nevoljko podiže čašu. Nazdravljaju.

ŽENA: To te ona stalno zove?

Muškarac klimne glavom.

ŽENA: To su ti žene, vječno u nekoj potrebi.

MUŠKARAC: Da.

Oboje se osmjehnu.

MUŠKARAC: Ali znaš, sve to –

U tom trenutku, Muškarcu iznova zazvoni mobilitel.

ŽENA: Javi se.

On pogleda na displej.

ŽENA: Nemoj pustiti da predugo čeka, to nije –

Muškarac promatra Ženu s mobilitelom u ruci. Nekoliko trenutaka promatraju se tako. A onda.

ŽENA (*vikne*): Javi se više, u kurac.

Muškarac se trgne, javlja se i izlazi.

MUŠKARAC (*u mobilitel*): Hej... tu sam... ma da, još čekamo vijesti –

Žena ostane gledati za njim. Mlada žena napokon ustaje sa stolca u hodniku pa oprezno ulazi natrag u sobu gdje je Bolničar započeo s oblačenjem mrtve starice. Bolničar pogleda Mladu ženu i zastane, kao da je uhvaćen u prijestupu.

Mlada žena mu prilazi pa zajedno počnu oblačiti mrtvu staricu. Pokušavaju joj navući suknju, ali suknja je očito premala, pa im to nikako ne uspijeva. Pokušavaju svim silama, a onda Mlada žena odjednom više ne može pa suknju hvata objema rukama i počinje je silom natezati uz noḡe mrtve starice, stenjući od napora.

MLAĐA ŽENA (*pokušavajući navući suknju*): Jebem ti mater, jebem ti ja mater –

Bolničar se odmiče, nije siguran što bi učinio. Mlada žena odjednom počne plakati, rastrgala je suknju, pa sad s razderanim platnom sjeda na pod. Žena iz svog stana sućutno promatra Mladu ženu. Muškarac ulazi, završio je razgovor.

ŽENA (*i dalje gledajući Mladu ženu*): I ... što je onda, na kraju? S tom mrtvom kujom?

MUŠKARAC: Kremirali su je.

ŽENA: Gledat ću Dnevnik danas.

Muškarac je promatra bez riječi.

ŽENA: Nije duhovito?

Muškarac ne odgovori.

ŽENA: Što?

MUŠKARAC: Ja sam –

Žena mu ne misli pomoći, ona je trenutačno negdje drugdje.

MUŠKARAC: Još jutros, na aerodromu, razmišljao sam da se možda vratim.

ŽENA: Gdje to? Da se vratiš?

MUŠKARAC: Ovdje, doma. Mislim, ako ti –

ŽENA: A David?

Muškarac ne odgovori.

ŽENA: Vidiš. A ja sam razmišljala da prodam ovaj stan.

Šutnja.

MUŠKARAC: Javi mi kad je sprovod.

Žena tek sad pogleda Muškarca. On izlazi. Žena sjeda za stol. Onda ustane, odlazi do zatvorenih vrata, stavlja ruku na vrata, prislanja lice, sluša. Mlada žena ustaje s poda i pogleda Bolničara. Bolničar poželi nešto reći, Mlada žena odmahne glavom, odlazi bez riječi. Žena se vraća za stol, sjeda. Mlada žena joj prilazi, sjeda za stol preko puta nje.

ŽENA: No?

MLADA ŽENA: Čula sam se s njima.

ŽENA: Aha, jesi... I –

Mlada žena slegne ramenima.

ŽENA: A oni su zvali, ili –

MLADA ŽENA: Ja sam.

ŽENA: Ti si zvala.

MLADA ŽENA: Da. Htjela sam čuti... kad su javili da je mami loše, mislila sam –

ŽENA: I što kažu?

Šutnja.

ŽENA: No?

MLADA ŽENA: Kažu da neće još dugo.

ŽENA: To kažu.

MLADA ŽENA: Da. Pa sam mislila otići do nje. Ne, do stana. Njezinog stana. Po nešto, po neku haljinu, kostim, znaš da će trebati za –

ŽENA: Znam.

Šutnja.

MLADA ŽENA: A znaš da me nazvala?

Žena je iznenađeno pogleda.

ŽENA (tiho): Kad –

MLADA ŽENA: Prije koju godinu. Sad već možda i dvije, ne znam.

ŽENA: Zašto mi nisi ništa –

Mlada žena slegne ramenima.

ŽENA: I –

MLADA ŽENA: I rekla mi je da je sretna. Samo to. Da me zato zove, da mi kaže da je sretna. Zamisli, nevjerojatno, ne?

Šutnja.

MLADA ŽENA: A ja sam joj rekla da je to nepristojno.

ŽENA: Ti si joj –

MLADA ŽENA: Rekla sam: „Mama, ovo je u pičku materinu nepristojno.“

Žena se krene smijati, za njom i Mlada žena. A onda se smire.

ŽENA: Isuse.

MLADA ŽENA: I onda sam poklopila.

Šutnja.

ŽENA: Hoćeš da idem s tobom?

MLADA ŽENA: Ne znam, ne.

ŽENA: Dobro, mislim –

Šutnja.

MLADA ŽENA: Što?

ŽENA: Ti si uvijek bila jača od mene. Istina. Dok smo bile male, ponekad sam te i mrzila zbog toga. Ne, zbilja. Ali u našim godinama i u našoj situaciji, dosta je bilo s neprijateljima.

Mlada žena ne odgovara. Žena podiže čašu, za njom to učini i Mlada žena, nazdravljaju.

ŽENA: Samo to znam, dalje ne znam. Možda sam to naučila od tebe. A možda dalje ničega ni nema.

Bolničar za to vrijeme nastavlja strpljivo oblačiti staricu. Žena ustaje i odlazi do kuhinje, počinje pospremati suđe. Mlada žena ostaje za stolom. U tom trenutku izlazi Ikebana, u radnoj odjeći spremačice, ispred sebe gura kolicu s priborom za čišćenje. Kao na početku, iznova smo na aerodromu.

IKEBANA: I tako. Posvuda se to događa, u ciklusima, generacijama, kako bilo. Jer ništa nije jedino, ništa nije novo, ništa jedinstveno. A to da ljudi ne plaču jer su slabi, nego jer su predugo bili jaki, ma, ne vjerujem ja u to. Koliko je samo načina na koje se pokušavamo utješiti, ovo je tek jedan. Lijepa rečenica bez pravog sadržaja. Čistila sam godinama tim jednim ljudima koji su se na kraju rastali. Izgledali su sretno, sve dok ... više nisu izgledali tako. On je veterinar, jednom je slučajno ubio kuju predsjednika države. Bio je osoba na važnom položaju, primarijus, tako nešto, stalno je putovao po tim svojim simpozijima, ali ju je svejedno ubio. Slučajno, doduše. Uspavao ju je, pa se ona iz toga više nije probudila. (Nasmije se.) Meni je to i dalje smiješno, ta nekakva sirota kuja, i predsjednik države, i sve. (Uzdahne i odloži metlu.) A njegova je žena bila draga gospođa, prema meni. Oni su isto prošili svoje. S malim, svojim sinom, mislim. Davidom. A ja, nemam puno snova, samo prostor između očiju. Gdje sam nekad mislila, sad je vrijeme. Bez kraja, a prazno. Ono što je preostalo – slušam razgovore, smijeh i korake. To su ljudi koji žive. Imali su sina, ti kod kojih sam čistila, a onda se njihov sin zaključao u sobu, na nekoliko dana. Bio je petak kad je prestao uzimati pladnjeve s hranom. Objesio se o radijator za centralno grijanje, a nije još imao ni šesnaest.

Ikebana poseže u kolica s priborom za čišćenje, nešto traži, a onda i nalazi. To je velika maska psa koju Ikebana stavlja na glavu.

IKEBANA: A ona sad sjedi na mojem stolcu. Ono tamo je moj stolac. Prokleta navika. Kao da sam čovjek, a ne pas. Kao da sam čovjek, samo nesnosnije.

Ikebana ponovno hvata metlu i nastavlja s čišćenjem. Na stolcu u čekaonici, koji je pokazala Ikebana, sjedi Žena. Nedaleko od nje, David ili šesnaestogodišnji mladić koji mu je jako sličan. On na ušima ima slušalice, lista neki časopis. Žena svako malo baci pogled prema njemu.

Ikebana dolazi do zatvorenih vrata i pokuša ih otvoriti, ali ne uspijeva. U kuti traži ključeve, ali izgleda da ne može naći pravi.

Žena i dalje promatra Mladića/Davida. A onda se ohrabruje.

ŽENA (tiho): Oprostite –

Šutnja. Mladić/David ne primjećuje ženu.

ŽENA (glasnije): Pardon.

Mladić/David tek sad uhvati Ženin pogled, skida slušalice i upitno je pogleda. Ikebana prestaje pokušavati otvoriti vrata, pa odlazi. A onda Žena polagano odmahne glavom.

ŽENA: Sličite na nekoga kog sam poznavala.

Mladić/David se nasmiješi i vraća slušalice na uši.

ŽENA: Samo to.

Odjednom, otvaraju se vrata sobe koja je čitavo vrijeme bila zatvorena i jedan trenutak ne događa se ništa, a zatim iz sobe izlazi mali David – dječak od kojih šest godina, u prevelikoj maminjoj spavaćici i s violinom u rukama.

Mali David polagano i nespretno dolazi u prostoriju, pazeći da se ne saplete preko spavačice, staje nasred prostorije pa počinje nesigurno i škripavo svirati onu istu, svoju melodiju.

Žena ga promatra, prati što radi, sluša ga kako svira, pa se osmjehne, isprva lagano, a onda zaista široko i sretno.